Jääskelän asutuksen vaiheet 1

Leppävaaran kansalaismuisti-ilta
Arja ja Markku Salmi
4.11.2026

Leppävaara-seura

Arja ja Tarja Pihlajisto:

Perä-Harakan tarina

Kuva O. Janatuinen noin 1955

PERÄ-HARAKAN TARINA

Katsottuna Jääskeläntien kulmasta

Kertomus perustuu alaikäisten havaintomaailmaan ja sen vuoksi vastuu on kuulijalla/lukijalla.

Alussa oli suo. Pelkkää savea, jota ihmisen jalka ei ollut kuunaan tallannut. Oli myös hillitön asuntopula. Väki oli sulloutunut Kallion hellahuoneisiin. Kesäaikaan ahtautta helpottivat siirtolapuutarhat. Eräässä näistä, Talissa, alkoi levitä huhu luvatusta maasta Leppävaaran peräkylässä, Harakassa. Sana tästä onnenmaasta levisi nopeasti myös sukulinjoja pitkin. Seurauksena tästä oli, että Sievisen täti oli Vileniuksen tädin sisko, Sievisen setä oli toisen Sievisen sedän veli, Orren täti oli Lehtosen tädin sisko, Lehtosen täti oli Lepistön tädin sisko Nikulaisen setä oli Nikulaisen sedän veli, Hilta-täti oli Virtasen tädin sisko ja sitten oli vielä Leanderit, Heinoset ja Katajistot. Lepistöt eivät tiettävästi olleet sukua keskenään.

Tämä valittu kansa, Sieviset, Peltoset, Pihlajistot, ym. ryhtyivät rakennuspuuhiin. Ensin täytyi rakentaa tie, ihan itse. Onneksi oltiin tuttuja Talista jo vanhastaan, kun piti panna joukolla lapiot heilumaan. Ei ollut rakennusaineitakaan. Tonteilla ei ollut edes kiviä. Sora ja muu tieaines kuljetettiin hevosilla, joita oli Rantasella, Virtasella, Kutilaisella ja Svenskbergillä. Kun tiehen saatiin kantavuutta, oli Örlingin kuorma-auto.

Talkoot oli kova sana silloinkin, kun alettiin kaivaa sokkelimonttuja. Sukulaiset ja kaikenlaiset kulkumiehet olivat myös tervetulleita joukkoon. Kaikesta oli kova pula, jolloin luovat ratkaisut olivat tarpeen. Niissä riittää nykyajan remonttimiehillä ihmettelemistä. Seuraava vaihe tehtiin hartiapankkia käyttäen mukaan lukien naisten ja lasten hartiat. Vähä vähältä iltaisin ja viikonloppuisin talot saatiin pystyyn, ainakin vinolaudoitusvaiheeseen.

Oli erinomaisen hyödyllistä ja kätevää, kun isät edustivat eri ammattialoja. Nämä muurarit, peltisepät ja putkimiehet kiersivät talosta taloon aina tarpeen mukaan. En tiedä vaihtoiko raha omistajaa tässä kierrossa, mutta tuskin ainakaan markkinahintaan.

Kesällä jotkut asuivat pihalle kyhätyissä lautamökeissä ja muut rakentajat sukkuloivat Helsinkiin. Olihan polkupyörä keksitty.

Heti kun ensimmäinen huone saatiin valmiiksi, muutettiin sisään. Seuraavaksi tärkein juttu olikin sauna. Kun ensimmäinen valmistui, kaikki kävivät siellä. Oli siis järjestettävä saunavuorot. Ulkolamppu jätettiin palamaan, kun oli seuraavan porukan vuoro. Sauna oli tärkeä myös siksi, että saatiin savessa ryvettyneet lapset siihen kuntoon, että kehdattiin mennä bussilla Helsinkiin.

Kun seuraava huone saatiin asuttavaan kuntoon, sinne ei suinkaan itse levittäydytty, vaan se vuokrattiin eniten tarvitseville. Ankaran asuntopulan vuoksi mökkiläiset pääsivät valitsemaan asukkaansa. Tässä porukassa olivat hyvin edustettuna opettajat ja muut akateemiset. Ehkä pakon edessä jouduttiin majoittamaan myös maalta tulevia opiskelijoita ja muita sukulaisia. Jopa saunamökeissä asui hienojakin ihmisiä, kuten kuulimme taannoin Otto Favénin kertovan. Näitä ihmisiä ei yhtään häirinnyt, että oli puulämmitys, kantovesi ja ulkohuussi. Kompostitkin olivat silloin vielä tunkioita ja tietysti rotat.

Harakan maitohuolto hoitui, kun oli maitotinki Kartanossa. Siellä maksettiin poleteilla, niin kuin kunnon pienoisyhteiskunnissa oli tapa.

Yleensä kakarat ja/tai mammat tarpoivat navetalle maitokannuineen. Jos satuttiin naapurin kanssa yhtä matkaa, niin vaihdettiin kuulumiset, jotka olivat värikkäämpiä kuin nykyajan naamakirjassa. Kaiken muun sai Pikku-Elannosta. Siellä oli myös puhelinkioski, jossa oli puhelinluettelo, jossa oli kartta, josta oli oman kylän sivut revitty pois.

Kellään ei ollut omaa autoa. Jos auto oli pihassa, se oli työn vuoksi. Kaikki kulkivat bussilla. Etupäässä töihin. Työt alkoivat kaikilla täsmälleen samaan aikaan. Kaikki ahtautuivat samaan bussiin. Illalla sama juttu toisin päin. Aamulla mennessä jätettiin (siis äidit jättivät) kauppakassi ja maitokannu Elannon rappusille. Kun kauppa aukesi yhdeksältä, myyjä nosti ne sisään. Kotimatkalla oli näin ollen kätevää poiketa ostoksille ja seuraavana päivänä sama uudestaan. Jääkaappeja ei ollut. Päätepysäkki oli nykykatsannon mukaan kaukana. Usein mentiin töistä tulevaa isää vastaan. Tietysti tutun hahmon ilmestyessä näkyviin mutkaan takaa, pistettiin juoksuksi. Vähäks oli noloo, kun sitten huomasikin, että tulija olikin jonkun muun isä kuin oma. Kaikilla oli samanlaisen ruskea nahkatakki, lippalakki ja salkku.

Vapaa-ajan suhteen oltiin omavaraisia. Oli lähimetsä, jossa flengattiin, vaklattiin ja rakennettiin koitsuja. Oli Elannon tontti, missä pelattiin peffistä, nadea, puunadea yms. aika lapsellista ja oli Iso-oja missä luisteltiin ja lutrattiin. Muita asukkaita olivat kotieläimet. Nyt ei ole kyse kissoista ja koirista, joita niitäkin tietenkin oli, vaan sioista ja kanoista, lampaistakin. Oli kierrätystä viedä ruuantähteen naapurin elikoille, jos ei itsellä sattunut olemaan sikaa jonain kesänä. Hyvällä onnella saattoi teurastuspäivänä saada vastalahjaksi aimo kimpaleen siansivua. Muniakin ehkä sai, mutta niistä täytyi maksaa.

Ennen 'eldoradolaisia' Jääskeläntiellä asui jo muutama perhekunta. Idästä päin lukien ensin oli Örling, jolla oli kuorma-auto. Se oli kova juttu kylässä, missä saattoi nähdä vielä 60-luvullakin hevosvetoisen muuttokuorman.

Vastapäätä asui Bollström, jolla oli salaperäinen ammatti, radiosähköttäjä. Tämä Hugo-setä oli myös lintujen ystävä, jonka kädestä tiaiset olivat oppineen hakemaan maapähkinöitä, malttoivatpa jopa odottaa, että ruokkija sai niitä kuorittua peukalonkynnellään. Rouvalla oli lehmä vielä pitkälle 50-luvullekin. Oli huomattava tapaus, kun rouva talutti lehmäänsä kylän läpi Kartanoon jollekin tärkeälle asialle.

Korkeakulttuuria kylässä edusti oopperalaulaja Hendrichsen. Ei kuulostanut oikein oikealta ammatilta, mutta talo oli mielenkiintoinen. Se sijaitsi puutarhan perällä ja näytti siltä, että sitä oli tarpeen tulle suurennettu suuntaan, missä lisätilaa tarvittiin. Laulaja harrasti myös mehiläisenhoitoa ja joskus kokonaiset pesäkunnat karkasivat naapurin puolelle.

Oli Helmisen Onni, joka asui äitinsä kanssa Rajatien kulmassa. Onni oli pahasti reuman runtelema ja lasten mielestä muistutti Kippari-Kallea, mistä tietysti saatiin aihetta kiusaamiseen. Onnilla oli korjauspaja Jääskeläntien varressa, missä korjaili autoja ja polkupyöriä, kenties muitakin vempaimia. Asuintalo on vieläkin paikoillaan, mutta asumattomana. Iso osa tätä tonttia oli joutomaata, kenties vanhaa peltoa, mutta Onnin aikaan siinä kasvoi valtoimenaan lupiineja.

Tärkeä henkilö oli myös Peltosen vaari, joka oli suutari. Ennen vanhaan kenkien pohjat eivät murentuneet kesken rippijuhlien vaan ne olivat tehty aidoista aineista ja kestivät kulutusta ja korjausta. Kun sai sisarruksilta perinnöksi vanhat monot, laittoi Vaari niihin uudet puolipohjat ja samalla saattoi saada sen raudoitetun loven kantapäähän nurmareita varten. Vaarista tuli uudelleen korvaamaton hahmo, kun saatiin piikkikorot. Niitä pikkuruisia kantalappuja kului yllättäviä määriä ja Vaari sai uutta hohtoa vielä rappurallissa jyrsiytyneeseen korkoonkin.

Merkkihenkilöitä aikuistenoikeastikin olivat Lujat. Erkki ja Venla Luja asuivat kolmen lapsensa kanssa tontin perällä pikkuruisessa mökissä. Venla ja Erkki olivat perustamassa Leppävaaran Sos.Dem. työväenyhdistystä ja sen myötä olivat aktiivisesti mukana koko Espoon kunnallispolitiikassa. Venla oli ammatiltaan kirjailija. Samalle tontille, aivan Jääskeläntien viereen, perheen lapset rakensivat komean hirsisen paritalon, jonka toista puolta asustivat Yrjänä Luja perheineen ja toista puolta sisarukset Olavi ja Sinikka. Sinikka kulki uskollisimmin vanhempiensa jalanjälkiä, päätyen aina ministeriksi saakka.

Uusia merkkihenkilöitä odotellessa: Arja ja Tarja

Tie kartanolle
Koskiniemen albumi

Jääskelän isät

A. B. Mäkelä eli Kaapro Jääskeläinen

- Mäkelä oli kansakoulunopettaja, sosialisti ja mm. Työmies-lehden toimittaja, kirjailija sekä pakinoitsija
- Hän oli Sointulan ihanneyhteiskunnan johtajana Matti Kurikan jälkeen
- Sointula meni konkurssiin ja Mäkelä muutti Leppävaaraan joulukuussa 1907
  - Mäkelä ostivat 28.2.1908 palstan nro 18, nyk. Ajurinkatu 2, johon rakensivat itselleen huvilan
- Mäkelä oli kotoisin Jääsken pitäjästä ja käytti kirjailijanimeä ”*Kaapro Jääskeläinen*”

Ensimäisen wiikon täällä olluani Espoon wiikingit kuuluttiwat kuntahuoneelle kokouksen neuwottelemaan keinoista „uhkaawan suomalaisen siirtolaisuuden torjumiseksi paikkakunnalta“.

Odottelen milloin tulewat sawustamaan minua pois wesästäni. Toiwottawasti Wankeinhoitohallitus minulle sitsi hankkii kortteerin. Ilmotan sitte uuden osotteen.

Alberga, jouluk. 9 p. 1907.

Teidän

Kaapro Jääskeläinen.

Jääskelä

- Mäkelä osti Koskiselta tilan 1:73, jolle hän antoi nimen ”Jääskelä”
  - Tila ostettiin 5.3.1909 pienellä käteismaksulla ja velkakirjalla Mäkelän alaikäisen pojan Jaakko Ilmarin nimiin
  - Jääskelä oli osittain suota, jolla Mäkelä kokeili karpalon viljelyä, jota hän oli nähnyt Kanadan intiaanien tekevän
  - Jääskelässä oli pieni tonttimaa ja asuinrakennus, jossa Mäkelät asuivat ennen huvilan valmistumista
    - Tontti oli nykyisen Jääskeläntie 20 ja Sinirinnantie 21-23 välissä

Muutto Kanadaan

- Mäkelä osti 5.9.1909 myös tilan 1:73, jolle hän antoi nimen **Suontaus**
  - Tilan hän osti omiin nimiinsä ja kokonaan velkakirjalla
  - Tila ulottui aina Helsingin maalaiskunnan rajalle asti
- Karpalon viljely ei onnistunut Jääskelän soilla, suomalainen karpalo ei soveltunut viljelyyn eivätkä Mäkelät selviytyneet maanhankintaveloistaan
- Toinen sortokausi alkoi ja santarmit ahdistelivat julkista sosialistia Mäkelää
- Kanada kutsui ja Mäkelät myivät maansa Elorannalle ja muuttivat Sointulan naapuriin
- Mäkelä toimi loppuelämänsä saaren majakanvartijana ja rauhantuomarina
- Hänet haudattiin Sointulan lähelle ison joukon saattamana

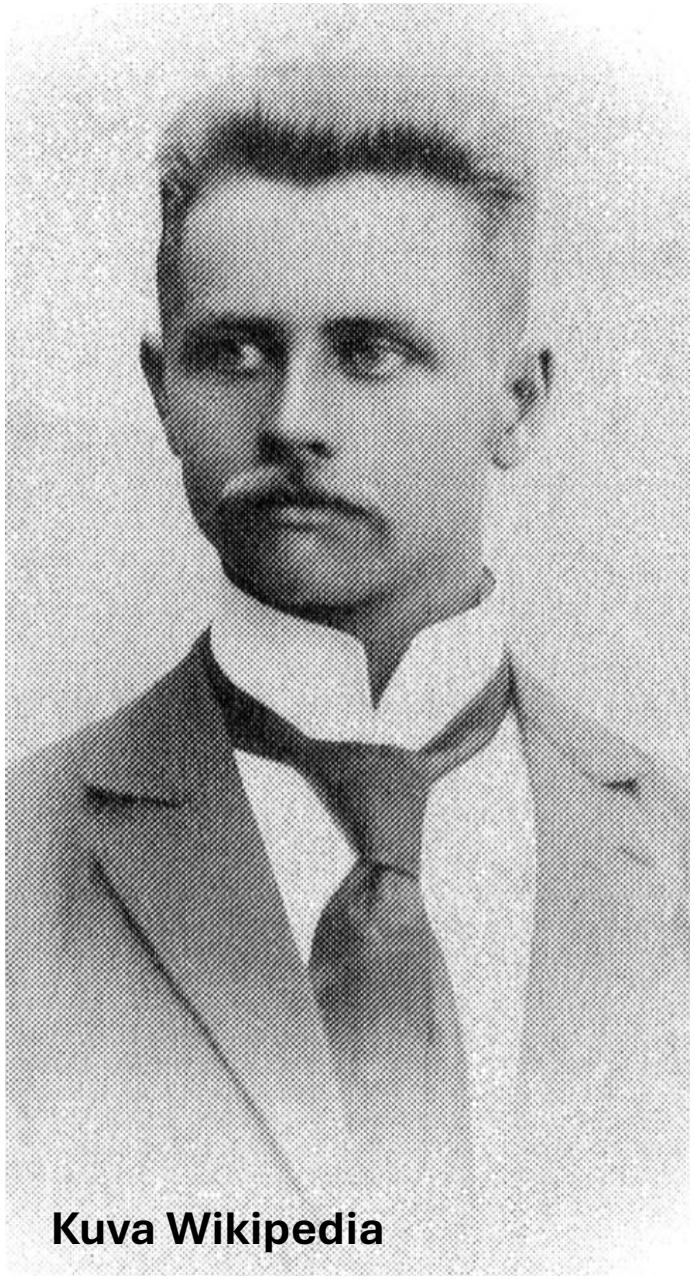

Kuva Wikipedia

Jääskelän isät ja äidit
Voitto Eloranta ja Elvira Willman-Eloranta

Voitto Eloranta oli kansakoulunopettaja, kansan-edustaja 1909-11 ja puna-armeijan upseeri

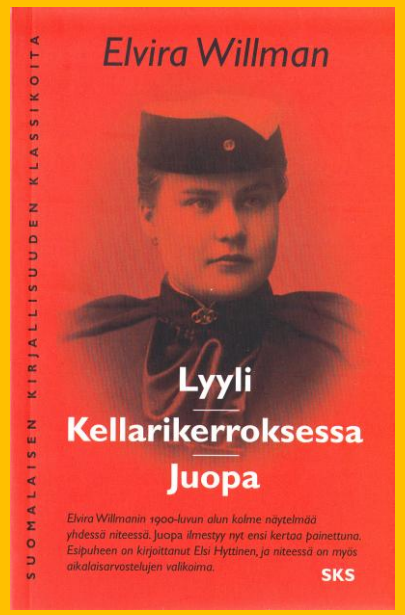
- Elvira ja Voitto Eloranta ostivat Mäkelältä Jääskelän ja Suontauksen tilat 1910
- Eloranta osti lisäksi Koskiselta kolme palstaa:
  - Yhden (Lintuvaarantie 30), jolle he rakensivat huvilansa, jossa toimi Iso-Elanto 1923-75
  - Toisen (Kiskottajankuja 2) osti Kosiorek 1927
  - Kolmannen (Sepelkyyhkyntie 4) vaiheet ovat epäselvät
- Voitto ja Elvira pakenivat sisällissotaa 1918 Pietariin
- Voitto Elorannasta tuli Puna-armeijan upseeri
- Voitto Eloranta teloitettiin Kuusisen klubin murhien jälkiselvittelyissä 1922 ja Elvira syyttömänä 1925

Kuva Wikipedia

Elorannan kauppapuutarha ja sikala

- Elorannat perustivat Suontaustan tilalle kauppapuutarhan, jonka hoitaminen jäi Elviran vastuulle
  - Elvira oli kulttuuripersoona ja kirjailija - ei puutarhuri
- Elorantojen talous oli kireällä
  - Suontaustasta puolet myytiin jo 1911 Osakeyhtiö Terholalle
    - Osakkaina Lauri af Heurlin, Väinö Wuolijoki ja Voitto Eloranta
    - Tilalla oli ”sikanavetta ja keskeneräinen asuinrakennus”
    - Elorannoista ei ollut sikalanpitäjäksi
- Sekä Suontausta että Oy Terhola päätyivät pakkohuutokaupassa Lauri af Heurlinille

Elvira Lintuvaarantie 30 huvilan työmaalla 1911
Kuva Anna-Maija Hintikka

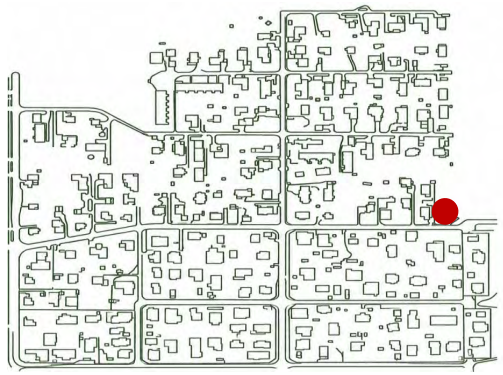

Elorannan sikanavetan kivijalka Imatran linjalla
Kuva Markku Salmi

Jyrkänteen talo

Jääskeläntie 1
noin 1915

Anni ja Väinö Jyrkänne olivat Jääskelän ensimmäiset tunnetut asukkaat.

Anni oli Voitto Elorannan sisko.

Kuva Anna-Maija Hintikka

Jyrkänteen talo

Jääskeläntie 1

1915

Maalaus J. V. Aarnio
Kuva Kaisamari Hintikka

Jääskelän isät
Vihtori Haataja

- Mannerheimin suvun Systema Oy:n toimitusjohtaja
- Osti Jääskelän Elorannalta 1912
- Rakensi huvilansa Mäkelän palstalle Ajurinkatu 2:een
- Albergan Sähkön perustajia ja toimitusjohtaja
- Albergan Auton perustajia
- Harakan Kunnallisseuran puheenjohtaja
  - Haataja ja kunnallisseura ajoivat Pohjois-Leppävaaran itsenäisyyttä
  - Esitti Harakan VPK:n perustamista
- Ensimmäinen vaimo Katri oli pianistina Kino Pirtissä
- Haataja muutti Helsinkiin 1930, kuoli 1940

Kuva Säräisniemen Haatajan arkistot

Oma-Koti-

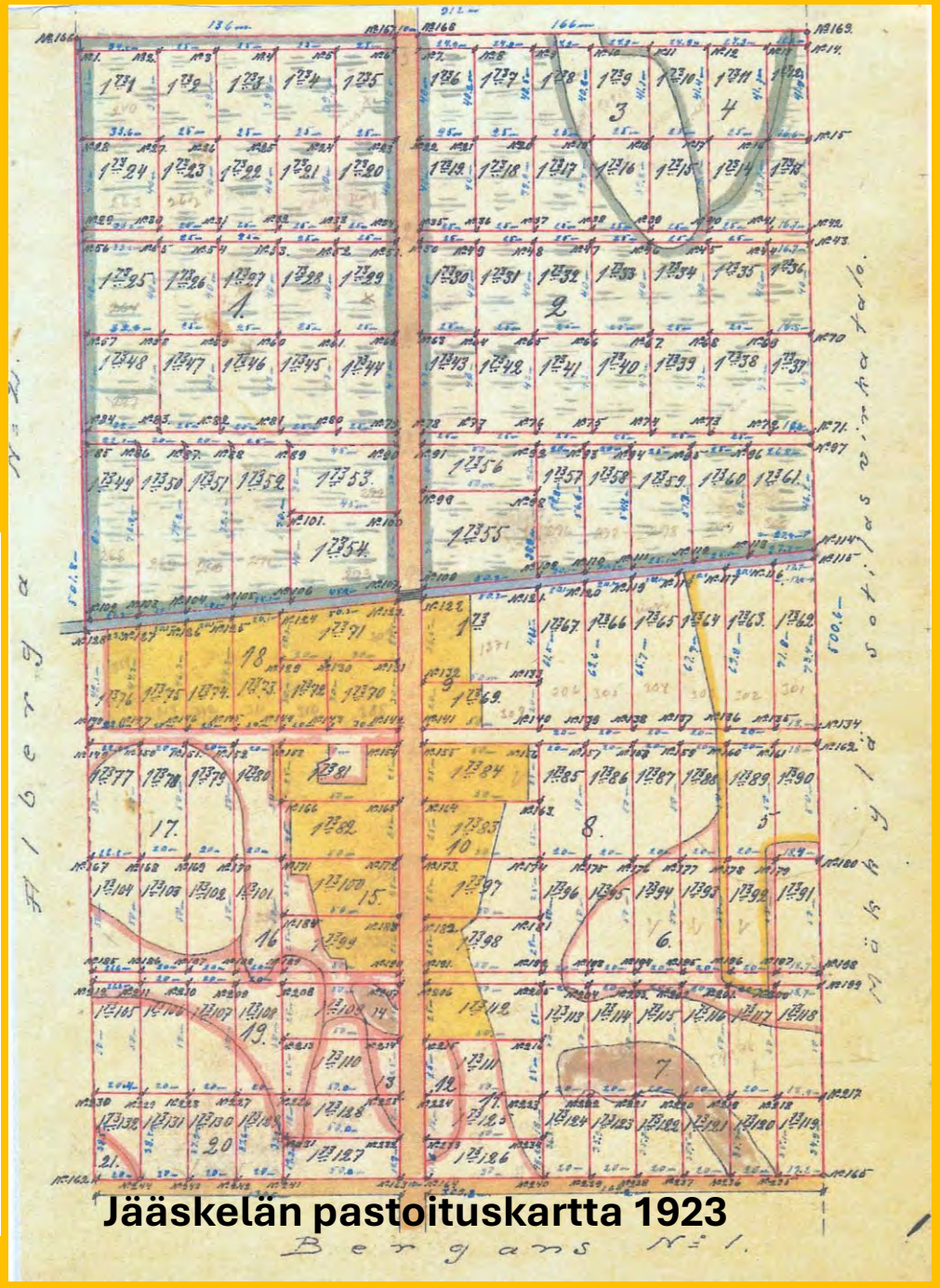
Kaikkien nuoruuden unelma. Useat ovat jo ostaneet palstan. Vielä jälellä sopivia paikkoja. 20 vuoden maksuaika. Lähemmin V. HAATAJA, Alberga.
Puhelin 21.

Haataja palstoitti Jääskelän tilasta aiempaa pienempiä palstoja, 132 kpl

- Aloitti ennakkovarausten ja palstamyynnin heti
- 1930-luvun lama ja Espoon runsas tontti-tarjonta hidastivat tonttikauppaa Harakassa

Haataja osti Mäkelän palstan Ajurinkatu 2

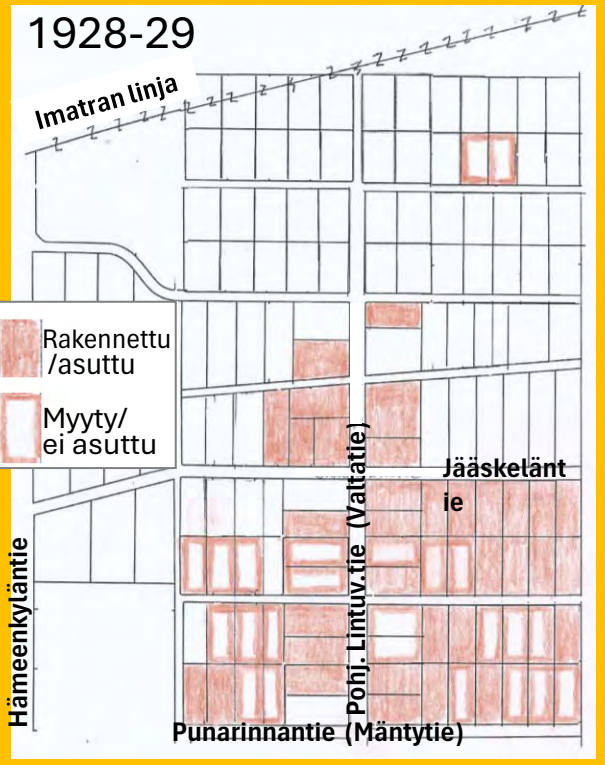
- Kauppakirjan vahvistajana oli mm. Otto Wille Kuusinen
- Haatajat rakensivat sille huvilansa

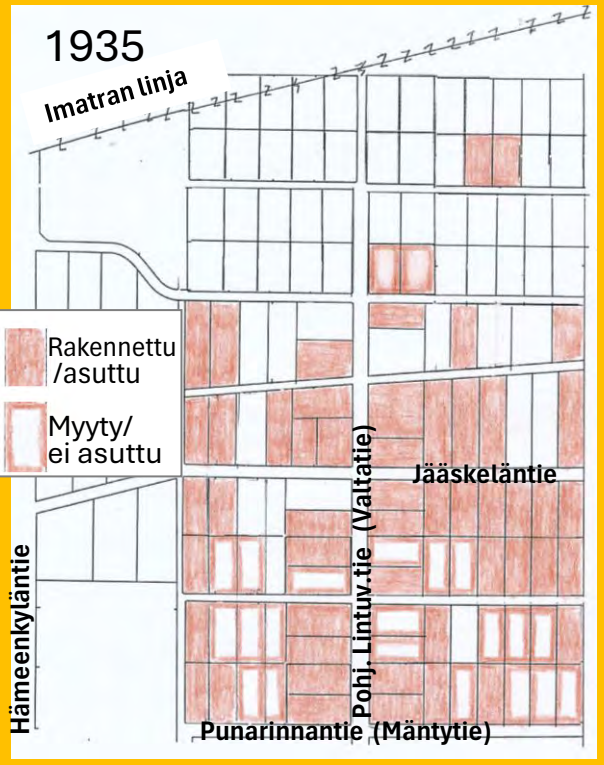
Jääskelän pastoituskartta 1923

Haatajan palstoittaman Jääskelän rakentuminen 1923-69

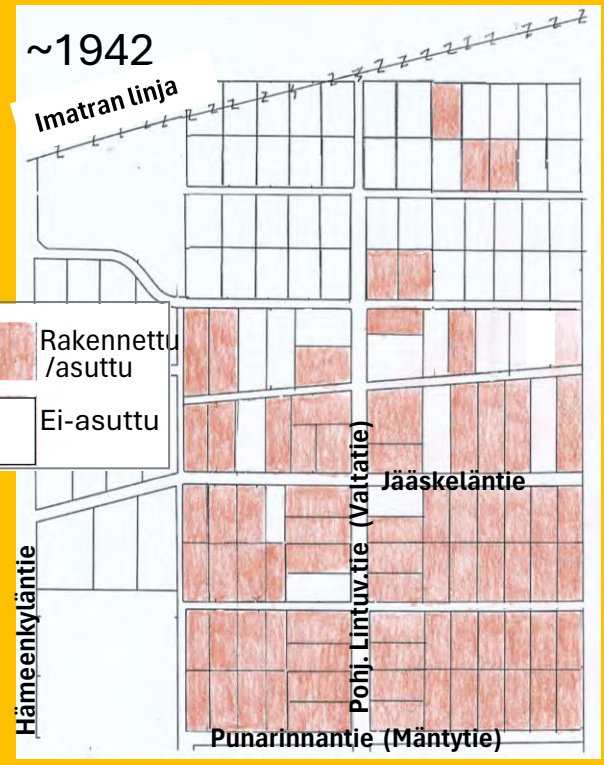
Kartat: Arja Salmi

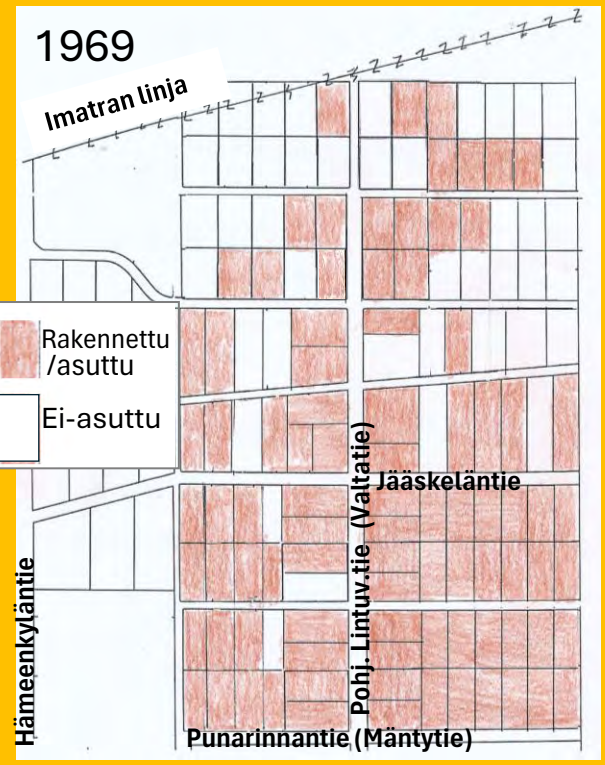
1920-luvun loppuun mennessä oli myyty 34 palstaa, puolet jo heti markkinoinnin alettua. Asuinrakennuksia yht. 28 palstalla, joista puolet pieniä enintään 25-30 m2 mökkejä.

1930-luvun puoliväliin mennessä oli myyty 74 palstaa.
Koko alueen eteläosa Jääskeläntielle asti oli jo lähes ”loppuunmyyty”. Rakentamistilanteesta ei vielä tarkempaa tietoa.

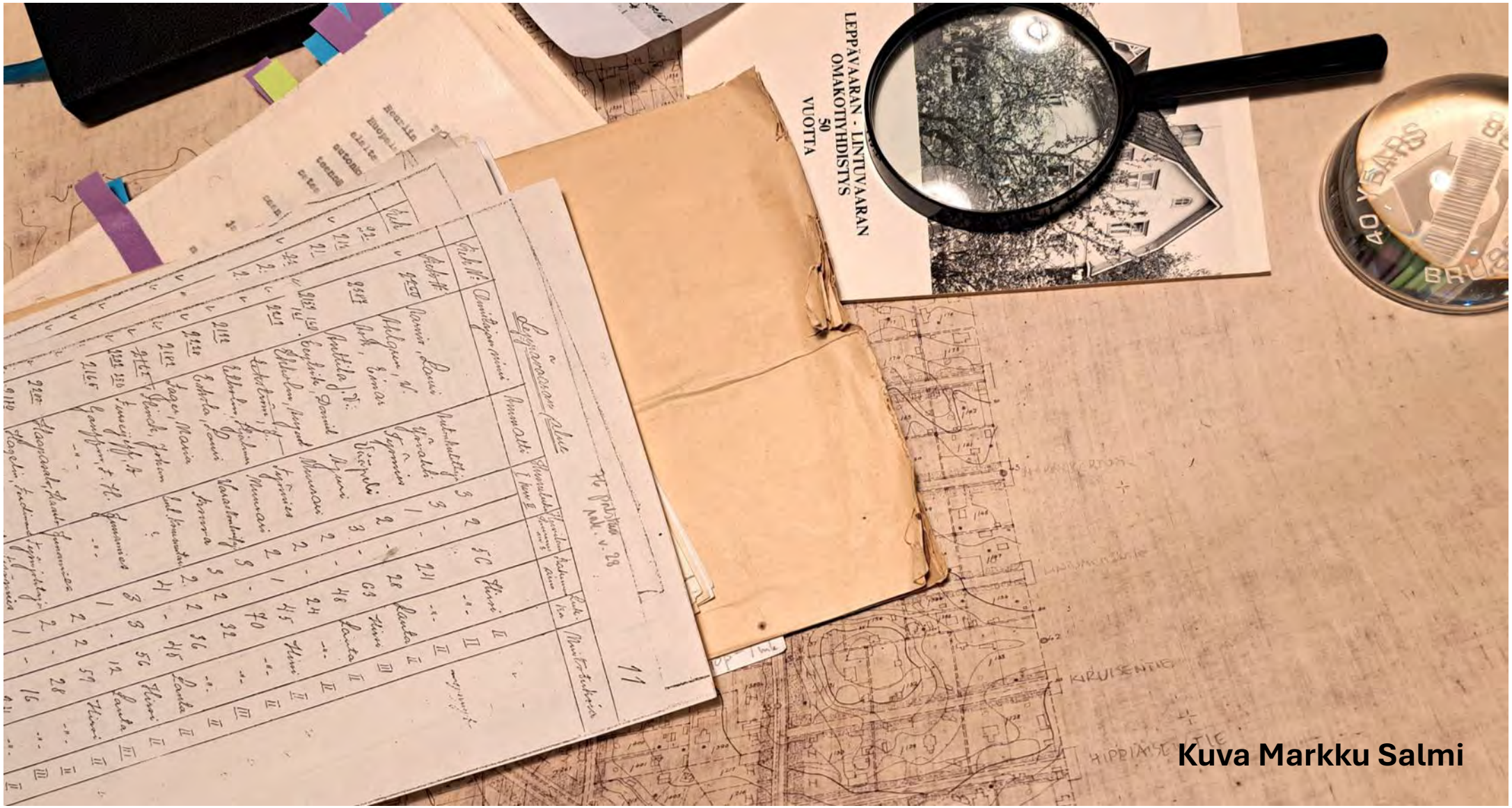

1940-luvun alun kaavakartalta laskien rakennettuja palstoja oli nyt 75 kpl.
Ison ojan pohjois-puolisella soisella alueella oli vasta 10 asuttua palstaa.

1960-luvun lopun ilmakuvan mukaan 90 palstaa oli asuttuja ja 42 palstaa oli vielä tyhjiä. Sittemmin kaikki palstat on rakennettu neljää voimalinjan alle jäänyttä lukuun ottamatta.

Harakan vanhan asutuksen tietolähteitä

Kuva Markku Salmi

Ote Leppävaaran ja Harakan alueille Helsingin kaupungin asemakaavatoimistossa 1940-luvun laaditusta rakennussuunnitelmasta *(vahvistettu v. 1950)*

Harakan ja Leppävaaran 1940-luvun rakennus-suunnitelmassa vahvistetut rakentamis-määräykset

- Esim. alueille, joille ei vielä ollut tehty suunnitelmia viemäröinnistä oli asetettu määräys tontin suuruudesta (1750 m2)

Rakennussuunnitelmamääräyksiä.

III ¾

Rakennusala enintään 11,5 m. korkeata ja enintään kolmikerroksista asuin- ja liikerakennusta varten. Rakennusalasta saadaan enintään ¾ käyttää rakentamiseen.

II

Rakennusala enintään 8 m. korkeata ja enintään kaksikerroksista asuin-ja liikerakennusta varten.

Tontti, jolle saadaan rakentaa enintään 8 m. korkeita ja enintään kaksikerroksisia asuin-ja liikerakennuksia sekä yksikerroksisia, enintään 4 m. korkeita talousrakennuksia. Tontin pinta-alasta saadaan enintään ⅛ käyttää rakentamiseen.

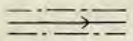
Tontti, jolle saadaan rakentaa enintään 5 m. korkeita yksikerroksisia asuin-ja liikerakennuksia, joiden ullakolle saadaan sisustaa alakerroksen huoneistoon kuuluvia asuinhuoneita, sekä yksikerroksisia enintään 4 m. korkeita talousrakennuksia. Tontin pinta-alasta saadaan enintään ⅛ käyttää rakentamiseen. Rakennuksen pinta-ala ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 200 m².

Tontti, jolle saadaan rakentaa yksikerroksinen enintään 5 m. korkea ja enintään kaksi asuntoa käsittävä omakotirakennus, jonka pinta-ala saa olla enintään 100 m² ja jonka ullakolle saadaan sisustaa alakerroksen huoneistoon kuuluvia asuinhuoneita, sekä enintään 4 m. korkeita, yksikerroksisia talousrakennuksia, joiden yhteenlaskettu pinta-ala saa olla enintään 100 m².

Istutettava tontinosa.

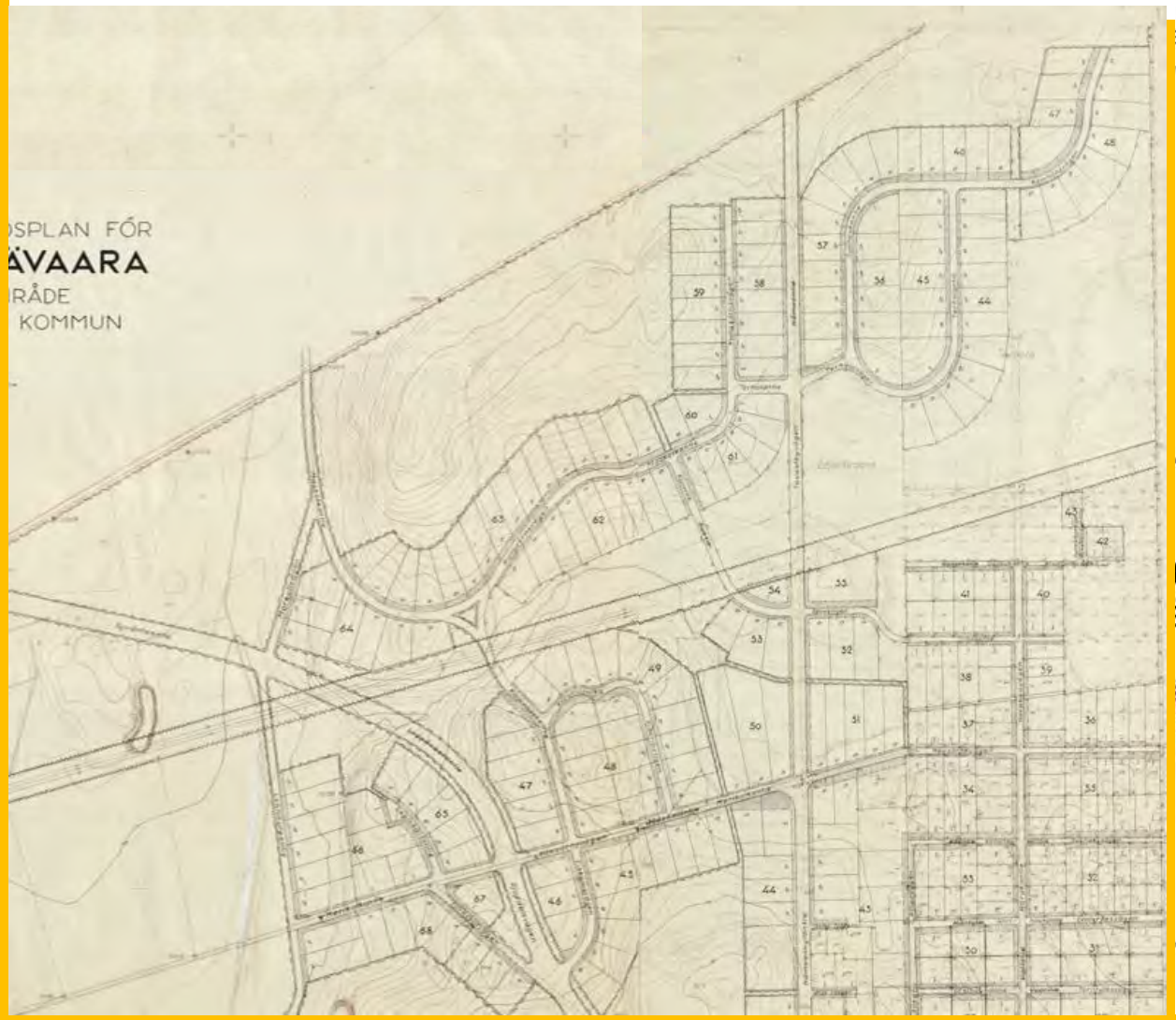

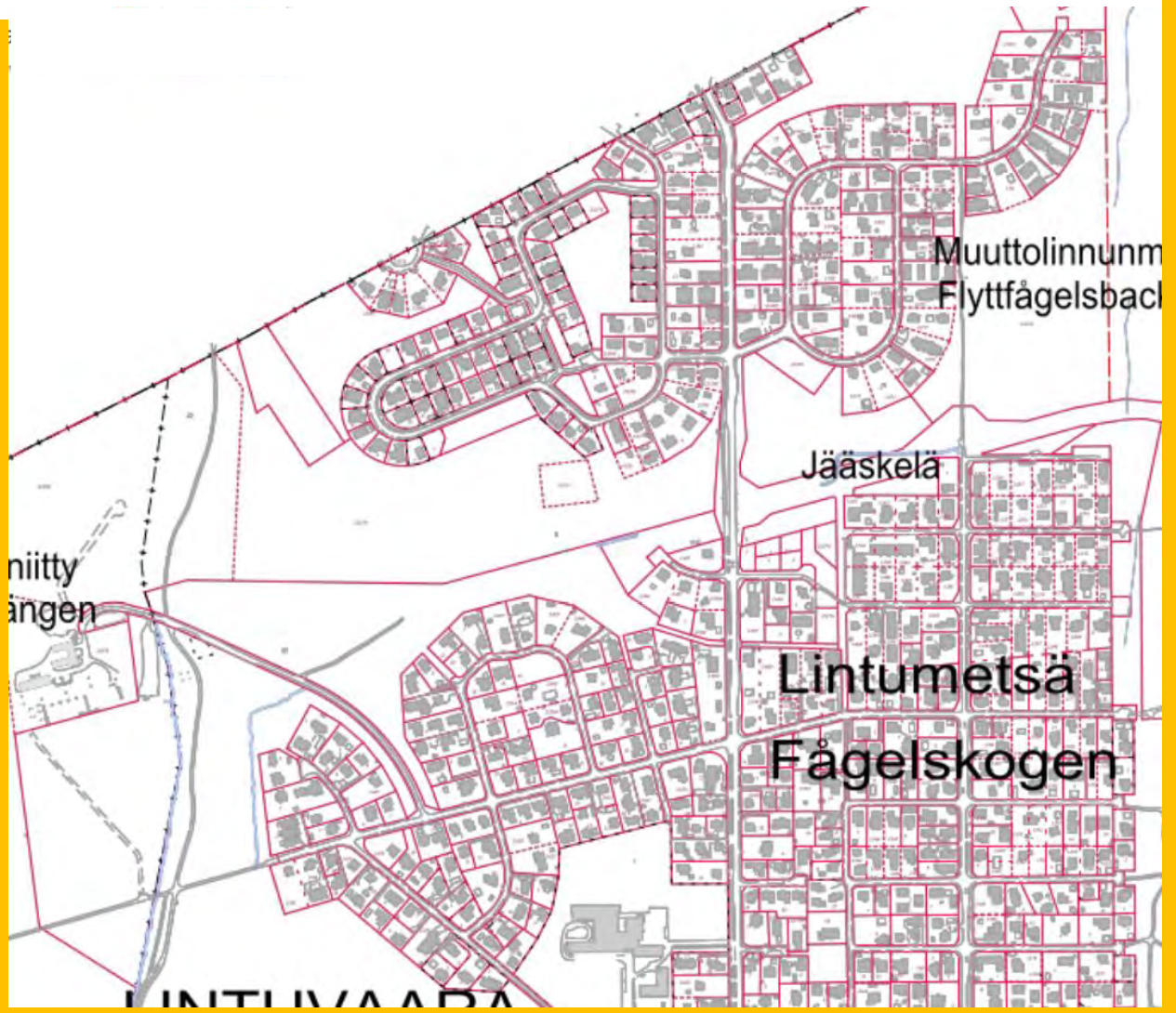
Viemäriä varten varattava alue.

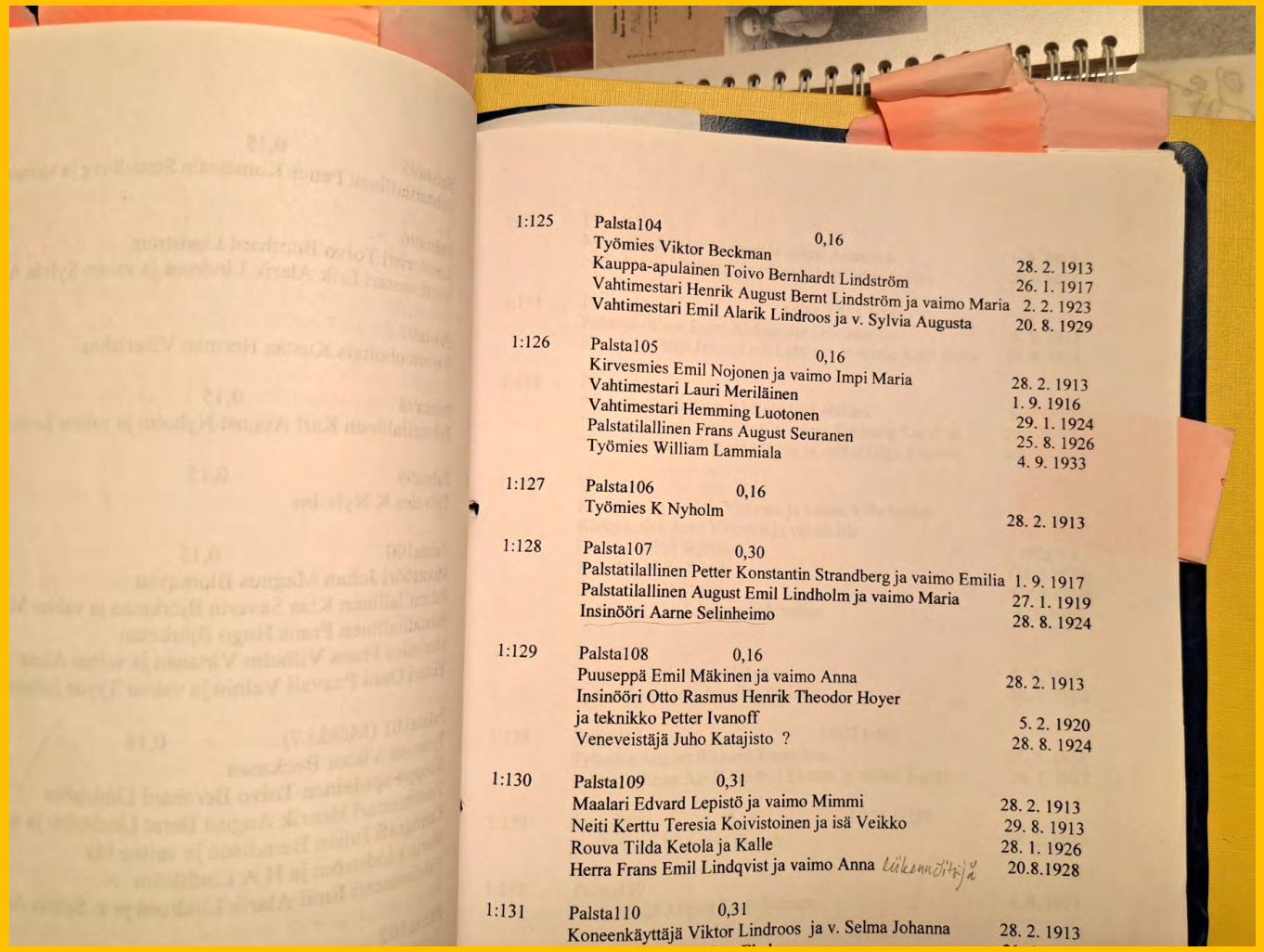
Kasvitarha-alueille saadaan rakentaa ainoastaan kasvitarhan hoidolle välttämättömiä yksikerroksisia rakennuksia, joihin ei saa sisustaa asuinhuoneita.

Tontin pinta-alan tulee olla vähintään 1750 m², paitsi korttelelssa 74, 75, 76, 77, 78, 79 ja 82, joissa tontin pinta-ala saa olla pienempi, kuitenkin vähintään 1000 m².

Miten Perä-Harakan 1940-luvun rakennussuunnitelma on toteutunut vuoden 2026 kiinteistökarttaan verrattuna?

1:125 Palsta104 0,16
Työmies Viktor Beckman 28. 2. 1913
Kauppa-apulainen Toivo Bernhardt Lindström 26. 1. 1917
Vahtimestari Henrik August Bernt Lindström ja vaimo Maria 2. 2. 1923
Vahtimestari Emil Alarik Lindroos ja v. Sylvia Augusta 20. 8. 1929

1:126 Palsta105 0,16
Kirvesmies Emil Nojonen ja vaimo Impi Maria 28. 2. 1913
Vahtimestari Lauri Meriläinen 1. 9. 1916
Vahtimestari Hemming Luotonen 29. 1. 1924
Palstatilallinen Frans August Seuranen 25. 8. 1926
Työmies William Lammiala 4. 9. 1933

1:127 Palsta106 0,16
Työmies K Nyholm 28. 2. 1913

1:128 Palsta107 0,30
Palstatilallinen Petter Konstantin Strandberg ja vaimo Emilia 1. 9. 1917
Palstatilallinen August Emil Lindholm ja vaimo Maria 27. 1. 1919
Insinööri Aarne Selinheimo 28. 8. 1924

1:129 Palsta108 0,16
Puuseppä Emil Mäkinen ja vaimo Anna 28. 2. 1913
Insinööri Otto Rasmus Henrik Theodor Hoyer
ja teknikko Petter Ivanoff 5. 2. 1920
Veneveistäjä Juho Katajisto ? 28. 8. 1924

1:130 Palsta109 0,31
Maalari Edvard Lepistö ja vaimo Mimmi 28. 2. 1913
Neiti Kerttu Teresia Koivistoinen ja isä Veikko 29. 8. 1913
Rouva Tilda Ketola ja Kalle 28. 1. 1926
Herra Frans Emil Lindqvist ja vaimo Anna Liikennöitsijä 20.8.1928

1:131 Palsta110 0,31
Koneenkäyttäjä Viktor Lindroos ja v. Selma Johanna 28. 2. 1913

Juhani Kinnuselle myönnettiin 2007 Raitti-karnevaaleilla Kotiseutuliiton ansiomerkki kiitoksena hänen arvokkaasta panoksestaan Leppävaaran historian kartoittamisessa

Jääskelän tien asukkaat 1960-luvulla. Arja ja Masa

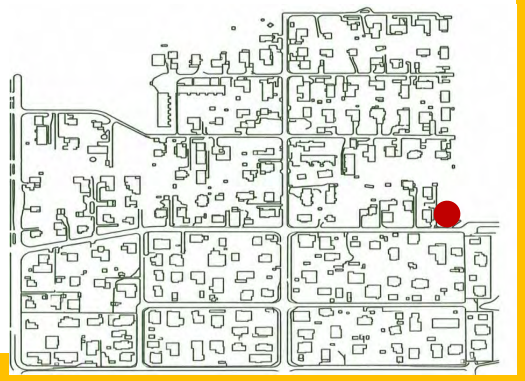
Jääskeläntie 1

Rouva Anna Nordberg osti palstan 1931 ja myi sen eteenpäin 1936 työmies Erik Fridmanille.

Myöhemmin se tunnettiin Kirjosen talona.

Rakennusrekisterin mukaan talo on rakennettu 1940-luvulla.

Talo purettiin 2020-luvun alussa.

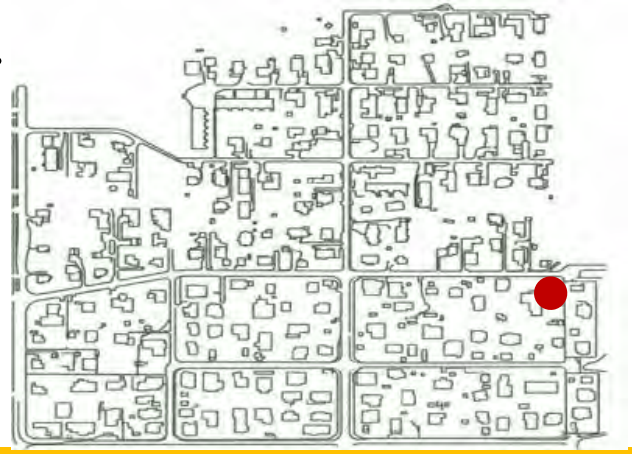

Kuva Markku Salmi

Tammen perheen talo

Jääskeläntie 2-4

Liikemies Alex Lindfors osti Haatajalta kaksi palstaa 1926. 1930-luvu talo ja talousrakennuksia on entisöityinä vielä tallella. Palsta siirtyi Vilho Tammen 6-lapsiselle perheelle. Vilho oli portsarina Hotelli Helsingissä. Tammet muuttivat 1949 Amerikkaan ja vuokrasivat talon Pippureille, jotka olivat Porkkalan evakkoja.

Kuva Markku Salmi

Tammen perhe

1949

Vähän ennen muuttoa Amerikkaan

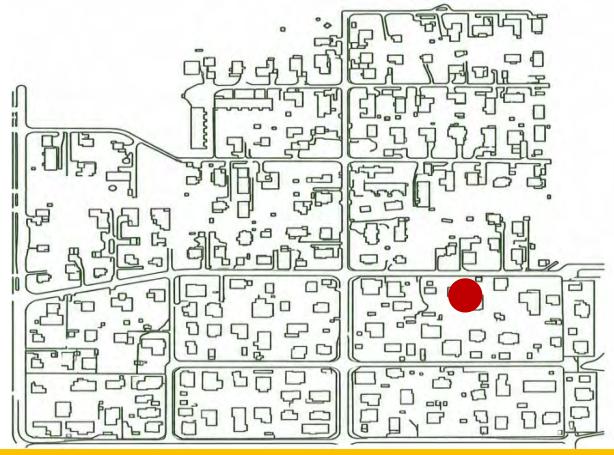
Edessä Jussi, myö-hemmin John, Keskirivin reunoilla kaksostytöt Meeri ja Maire, keskellä vanhemmat Vilho ja Irene. Takarivissä vasemmalta Raimo, NN ja Anneli

Ferinin talo

Jääskeläntie 8-10

1924 monttööri Kustaa Ekberg osti 2 palstaa vaimonsa Matildan kanssa ja rakensivat kesämökin. 1940-luvulla Ferinit ostivat ja laajensivat mökin asuinkäyttöön. Ferin oli sorvari ja piti tontilla verstasta ennen muuttoa aseman teollisuusalueelle. 1985 tytär Raili Sundholm muutti talosta pois ja nyt asuu Hanna Routa.

Kuva Raili Sundholm

Raili ja Jussi

Jääskeläntien lapsuuden leikkikaverit

Raili Sundholm on Feirinin tyttöjä ja Jussi, nykyisin John Tammi, hänen lapsuuden kavereitaan Jääskeläntieltä.

John Tammi on käynyt perheen Amerikkaan muuton jälkeen pari kertaa katsomassa kotipaikkojaan ja näyttämässä Harakkaa lapsilleen ja lapsenlapsilleen.

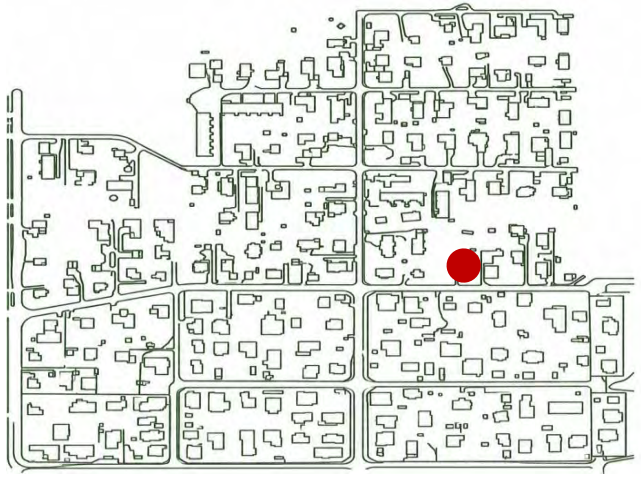
Kuvassa Raili ja Jussi 2026

Maria Åkerblom

Jääskeläntie 9

Palstan osti työnjohtaja Julius Henriksson 1931. Palsta siirtyi Haatajalle, jolta sen osti 1934 raitiovaunun kuljettaja Emil Salken. Karismaattinen unissasaarnaaja ja meedio Maria Åkerblom asui palstalla 1920-luvulla. Hän joutui vankilaan 1927 petoksista syytettynä ja palsta siirtyi venäläiselle emigrantti-pariskunnalle. 1970-luvulla talossa asuivat Moldin.

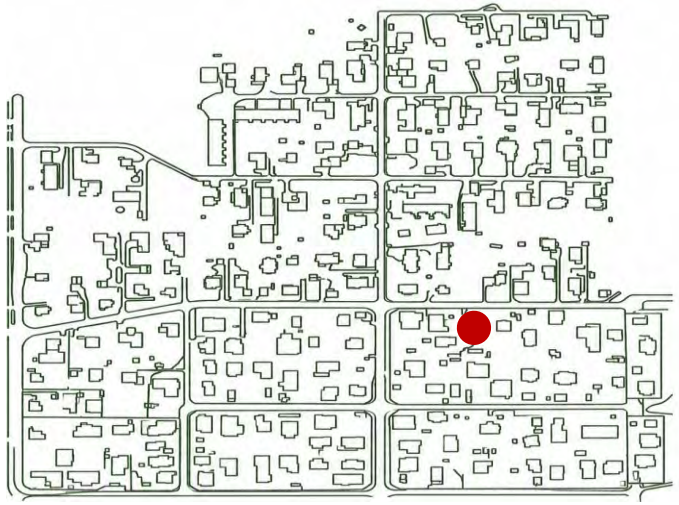

Kuva Arja Pihlajisto

Marmon mökki

Jääskeläntie 12

Fredrik ja Vera Forsblom ostivat 1926 kolme Jääskeläntien palstaa ja rakensivat keskimmäiselle pienen asuinrakennuksen. Perheen poika Vladimir otti myöhemmin sukunimekseen Marmo. Talo on nyt Vladin veljenpojan Jukan kesämökkinä.

Kuva Arja Pihlajisto

Vladi Marmo

Vladi Marmo, aiemmin Forsblom, syntyi Venäjällä 1914. Perhe pakeni vallankumousta Suomeen ja ajautui Leppävaaran Jääskelään. Vladille urheilu oli kaikki kaikessa ja hän päätyi perustamaa uuden urheiluseuran, Leppävaaran Pyrinnön. Siitä kasvoi nopeasti toinen Lepuskin mahtiseuroista.

Vuonna 1937 ryhdyttiin osakunnissa pelaamaan uutta lajia, koripalloa, joka vei Marmon mukanaan. Pian myös LePy:stä tuli koripallon erikoisseura, joka oli aikanaan Suomen parhaimmistoa.

Sodan aikana hyväkuntoinen Marmo määrättiin tiedustelu- ja kaukopartiotehtäviin. Sodan jälkeen hänet nimitettiin Geologisen tutkimuskeskuksen ylijohtajaksi 1960. Hän kuoli auto-onnettomuudessa 1969.

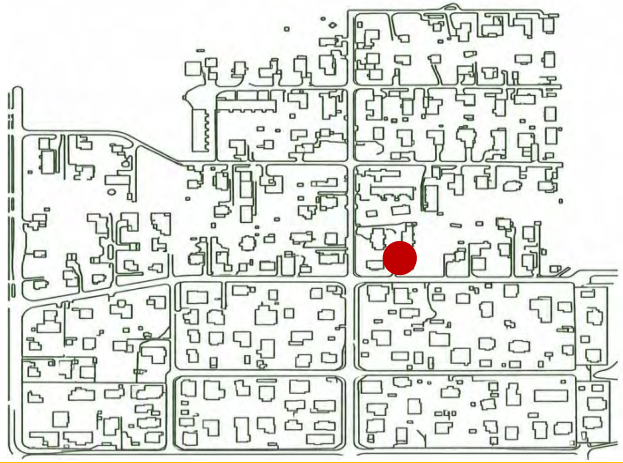

LePyn puheenjohtaja Vladi Marmo Thorstorpissa LePyn vuosijuhlassa.

Ahlforsin talo

Jääskeläntie 13a

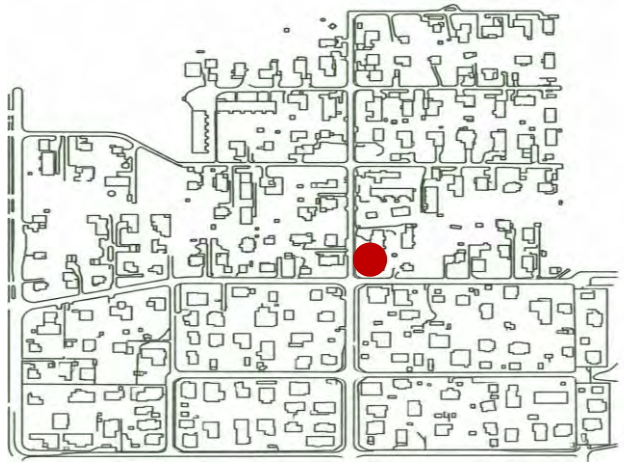
Ahlforssien veljekset, joista toinen eli poikamiehenä, rakensivat talon 1932 Magdaleena Hallmannilta ostamalle palstalle. Ahlforsin pariskunnalla oli kasvattitytär Hellin, joka oli Ritva Ferinin, leikkikaveri. Ahlforsit muuttivat pois 1980-luvun alussa, jonka jälkeen ollut useita omistajia.

Kuva Arja Pihlajisto

Jääskeläntie 13b

Magdaleena Hallman osti palstan 1926, rakensi sille talon ja myi kiinteistön miehensä kuoltua Ahlforsille 1932.

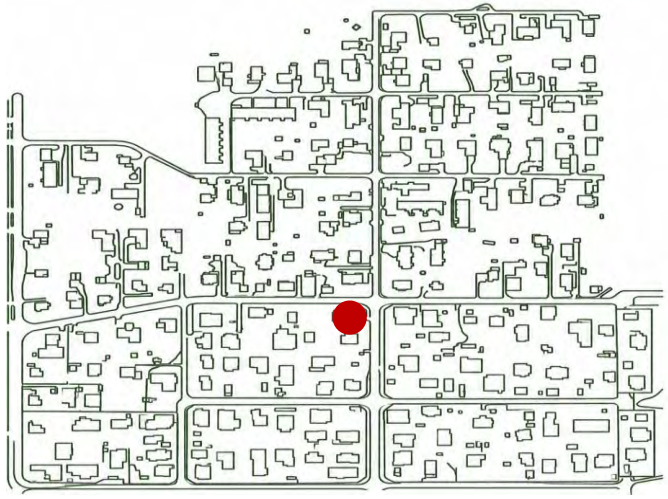

Bollströmin talo

Jääskeläntie 16

Hugo ja Selma Bollström ostivat palstan 1940 luvun alussa

Hugo oli radiosähköttäjä Leppävaaran radioasemalla sekä laivoissa. Hugo kuoli Selman jälkeen 1990-luvulla.

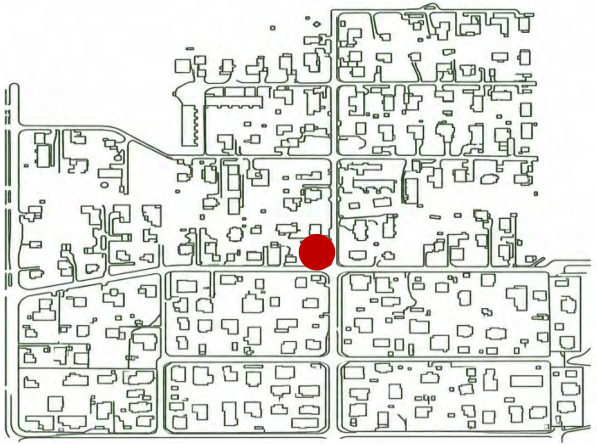

Öhrlingin talo ja talli

Kuorma-autoilija Öhrlingin palsta oli Jääskeläntien ja silloisen Valtatien eli Pohjoisen Lintuvaarantien kulmassa.

Hoiti Perä-Harakan rakentajien kuljetuksia.

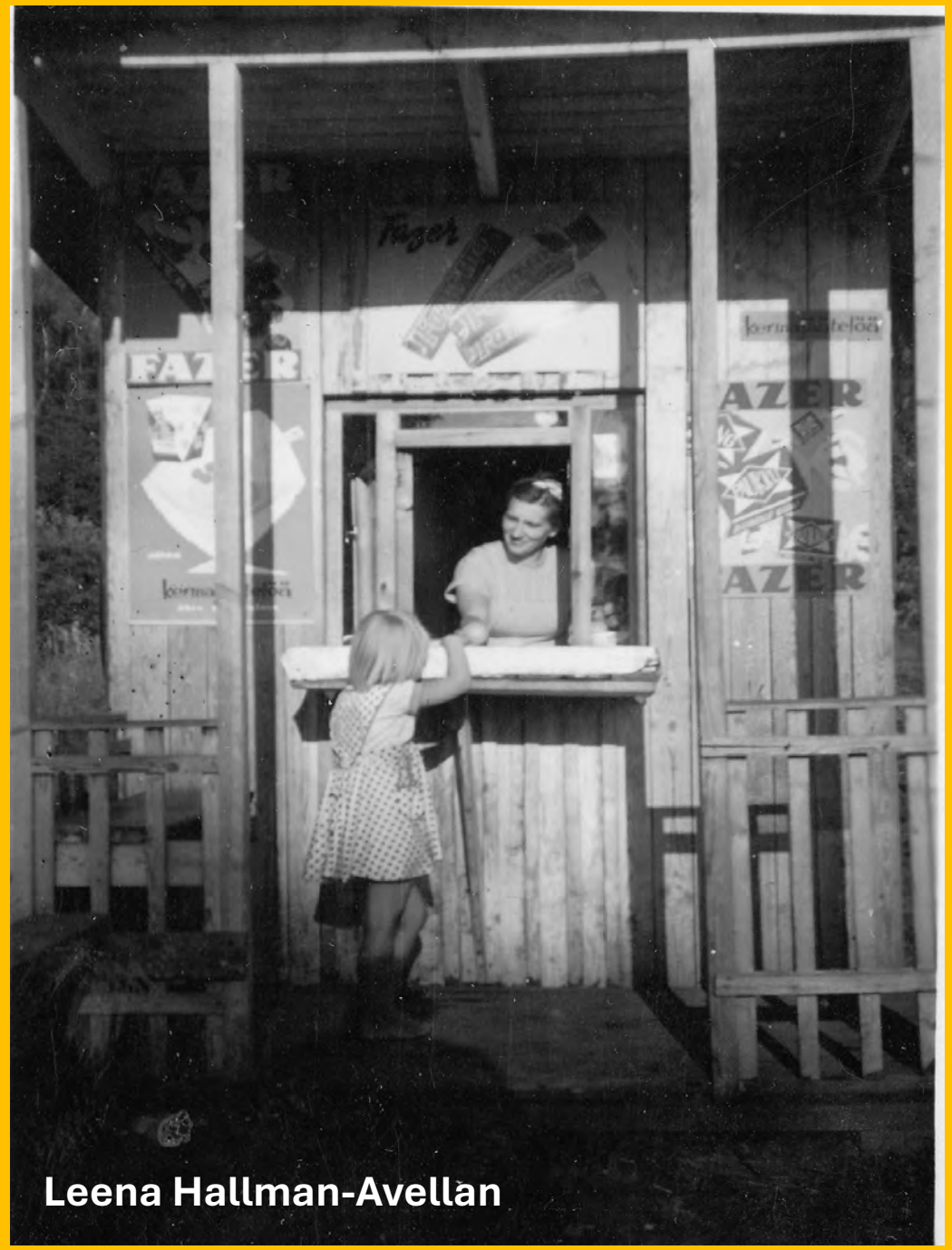
Kuva Markku Laine

Hallmanin kioski - Pohj. Lintuvaarantie 41

Magdaleena Hallman aloitti kioskin pidon jo 1940-luvulla. Kioski siirtyi 1950-luvulla Hallmanin tyttären Helmin hoitoon.

Kioskin osoite oli silloin Valtatie 101, mutta tavaraa toimitettiin kioskille myös osoitteella Harakka tai Leppävaara ilman tarkempaa katuosoitetta.

Kioskissa myytiin jäätelöä. Juomapuolella myytiin Jaffaa, Vichyä, Ami-Colaa sekä pilsneriä. Makeisista kaupan oli lakritsipatukoita, -piippuja ja -rullia, Figaro-, Pax- ja Sulo-pastilleja sekä Fazerin suklaata, voitoffeeta ja likööorikonvehteja. Myös tupakkaa myytiin, valikoimassa oli Bostonia, Fenniaa, Saimaata ja Klubi 77:ää.

Leena Hallman-Avellan

Hallmanin kioski

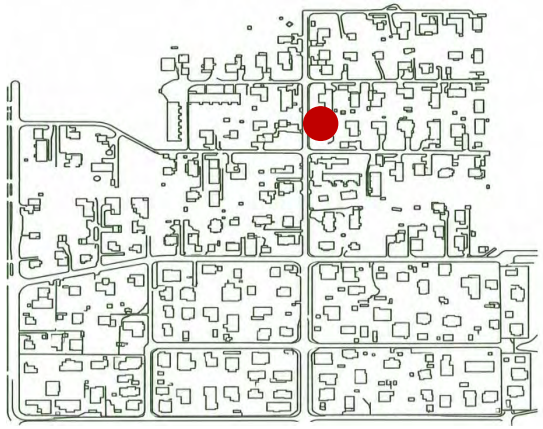
Leena Hallman-Avellan

Näkymä Hallmanin kioskin kulmalta

Vaalea talo vasemmalla oli Öhrliningin talo.

Punaisessa talossa keskellä kuvaa asui Pettisen rouva. Alkujaan Lindvallin talo.

Martti Jokela tuurasi kioskilla asuessaan Magdaleena-mummunsa luona 1960-luvulla.

Kuva kioskin ympäristöstä on Martti Jokelan kuvakirjasta ”Satunnaista historiaa”.

Magdaleena ja Kustaa Vilhelm Hallman

Hallmannit olivat Jääskelän palsta-alueen ensimmäisiä asukkaita.

Magdaleena oli koulutettu sairasvoimistelija ja Vilhelm suutari. He olivat Martti Jokelan isovanhempia.

Magdaleena ja Kustaa Vilhelm Hallman kahden vanhimman tyttärensä kanssa.

Maija, Martti Jokelan äiti, on Magda-leenan sylissä. Isoisän sylissä istuu Aune.

Perheessä oli kaikkiaan 4 tyttöä ja poika Vilho, ”Ville”.

Sukukuva

Merimies-pukuinen Martti Jokela takarivissä Maija-äitinsä ja Helmi-tätinsä välissä.

Aune-täti on takarivissä oikealla.

Ville Hallman sai surmansa onnettomuu-dessa, joka tapahtui Istominin höyrymyllyn pihassa Mäkkylässä.

Hän jäi peruuttavan kuorma-auton ja rakennuksen seinän väliin.

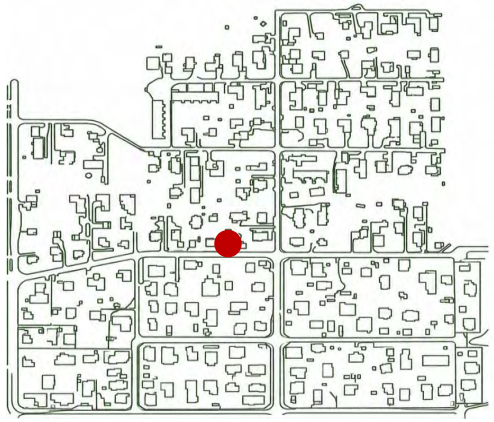
Ville Hallmanin hautajaiset
Kuva on kirjasta ”Satunnaista historiaa”

Lujan talo

Jääskeläntie 19

Sinikan, Yrjön ja Yrjänän talo.
Perheen isä Erkki Luja oli Leppävaaran TY:n puheenjohtaja ja ammattipuhuja.

Äiti Venla oli kirjailija ja kunnallispoliitikko.
Erkki ja Venla olivat hankkineet palstansa jo 1924. Pieni lautamökki sijaitsi tontin perällä.

Kuva Markku Salmi

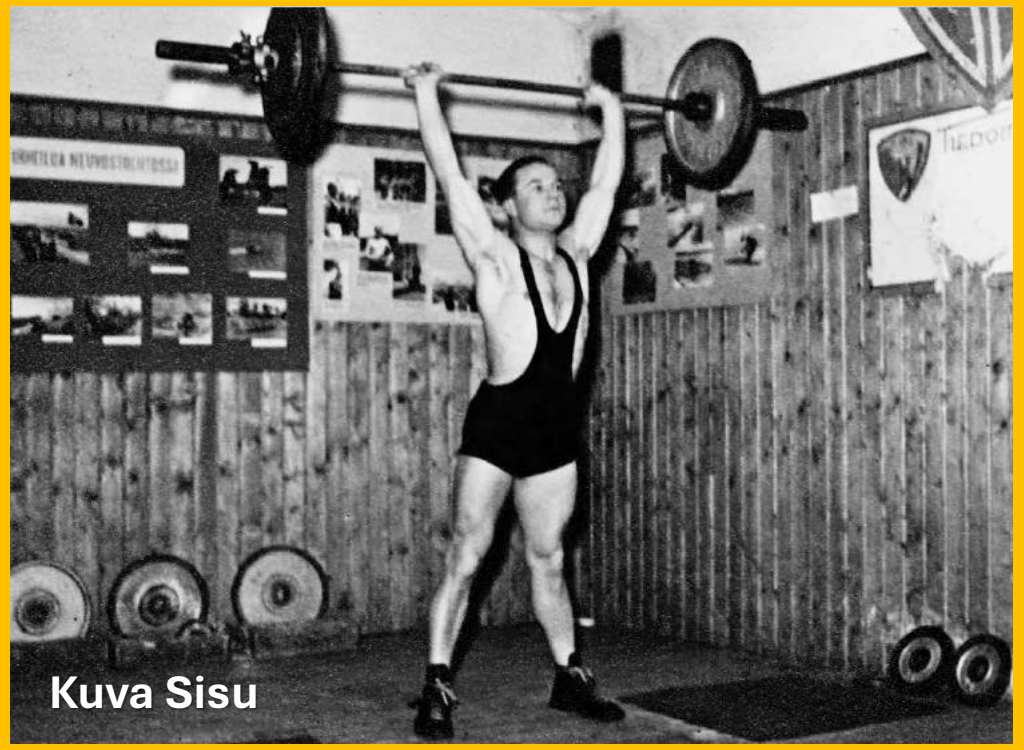
Sinikka Luja, myöhemmin **Luja-Penttilä**

Sinikka oli kansanedustaja, sosiaali- ja terveysministeri sekä pitkäaikainen kaupunginvaltuutettu. Parhaiten hänet muistetaan Lintuseen kirjoittamista mainioista tarinoistaan, joita on julkaistu myös Valtatien varrelta -kirjassa.

Yrjänä Luja aloitti painonnostajan uransa Sisussa, siirtyi välillä muualle mutta palasi myöhemmin takaisin Sisuun. Hän voitti 1953 Suomen mestaruuden TUL:n höyhensarjassa ja TUL:n mestaruuden seuraavana vuonna.

Kuva Wikipedia

Kuva Sisu

Peukalo voileipä

Lapsuuteni "Perä-Harakassa" eleli monia ihania ihmisiä, jotka ovat jo kauan olleet poissa. Heidän muistelemisensakin tuntuu kauniilta unelta. Valtaojan (suota kuivaava oja mökkimme takana) toisella puolen matalassa punaisessa talossa Valtatien varrella asusteli puuseppä Pulkan perhe. Heidän pikkuisen keittönsä seinällä oli soikea vaate, johon oli kirjailtu lause: "Odota Herraa". Pulkan setä oli harras uskovainen.

Pulkan puusepän verstaalla tehtiin ruumisarkkujakin. Talon vintillä oli eräässä vaiheessa pari arkkua. Perheen jälkikasvusta nuorin, Iivari, oli ikätovereitamme. Eräänä tihkuisena kesäpäivänä leikimme kotia, Iivari, veljeni Yrjänä ja minä. Kun alkoi hereämmin sataa, kipusimme tikkaita vintille jatkamaan leikkiä. Iivari näytti toista arkkua ja selitti, että "tuo arkku on äidin".

Kun sade hellitti, pojat, jotka olivat leikisti perheen isiä, lähtivät "työhön", laskeutuivat tikkaita pihamaalle. Minua ei laskettu mukaan, kun olin likka. Minun piti leikkiä äitiä ja laittaa siellä vintillä ruokaa siksi, kun miehet tulevat työstä kotiin.

Kun jäin yksin, mielikuvitukseni alkoi laukata. Vilkaistessani arkkuun päin, olin näkevinäni, että arkun kansi raottui ja sieltä pyrki ulos Pulkan tädin näköinen nainen. Sain kintut alleni ja pakenin päätä pahkaa tikkaita alas.

Pulkan täti kelpuutti minut usein mukaansa marjametsään. Minusta oli mukava seurustella hänen kanssaan, sillä hän puhui minulle kuin aikuiselle hersyvällä murteellaan. Mieleeni on jäänyt hänen hiljaisuutta kuvaava sanontansa: "Ei kuulunt kunnen kurahusta eikä minnen murahusta".

Talvisodan syttymisen kynnyksellä sattui onnettomuus. Sirkkeli katkoi Pulkan sedän oikean käden sormia. Tuli pitkä tauko puusepän työntekoon. Silloin ei ollut sairausvakuutusjärjestelmää eikä muitakaan järjestelmiä vaikeuksien varalle.

Sotien loppuvaiheissa Pulkat lähtivät synnyinsijoilleen Savoon. Heidän entiseen kotiinsa muutti Kutilaisen perhe, jonka värikkään keskinäisen kanssakäymisen moni muistaa.

Hallmanit asuivat Valtatien varrella, lähellä Jääskeläntien kulmaa. Perheen isä oli kuollut sen ajan pahimpaan vitsaukseen, keuhkotuberkuloosiin, ennen nuorimman lapsen, Vilhon, syntymää. Ennestään oli neljä tyttöä. Perheen äidillä oli tietämistä viedessään lapsikatrastaan

Kerran ollessamme pieniä meidän äiti sairastui. Isä ja isosisko olivat työssä. Koti oli mullin mallin. Silloin Hallmanin täti ilmestyi mökkiin kädessään vanhanaikainen laikulliseksi kulunut emalikannu, jossa oli rusinasoppaa. Se kuva jäi mieleen muistona menneestä maailmasta, jossa ihmiset elivät lähellä toisiaan.

Nikulaiset asuivat meitä vastapäätä. Vanha Nikulaisen pappa oli kirjaltaja ammatiltaan. Tapanani oli neljäviisivuotiaana häippästä pihalta ystävällisen Nikulaisen tädin juttusille. Kerran hänellä oli kiireitä ja hän arveli minun lähtevän, kun hän ei vastaa rupatteluuni. En tietenkään osannut kuvitella, etten olisi aina tervetullut. Pyörin tädin ympärillä kuin väkkärä ja yritin etsiä korkealta hänen silmiään. Jankutin niin kauan "päivää täti", että hän suli.

Velikin tapasi poikkeilla naapureissa. Wickholm ja hänen aikuiset poikansa olivat eräänlaisia "metsän uroita", jotka hankkivat osan elannostaan metsästäen ja kalastaen. Kerran aamuvarhaisella veli poikkesi Wickholmilla. Setä teki hänelle voileivän. Oli viileä aamu, joten voi oli jäykkää. Setä levitti sen leivälle vahvalla, työn mustaksi ja kiiltäväksi värjänneellä lämpöisellä peukalollaan painellen sillä välillä piippunsa pesää.

– Veli pokkasi, kiitti ja toi voileivän kotiin selittäen, ettei hän voinut syödä peukalovoileipää.

Sinikka Luja-Penttilä

Helmisen talo

Jääskeläntie 22 a

Helmisen Onni asui äitinsä kanssa Rajatien kulmassa. Onnilla oli korjauspaja Jääskeläntien varressa, missä korjaili autoja ja polkupyöriä, kenties muitakin vempaimia.

Asuintalo on vieläkin paikoillaan, mutta autiona

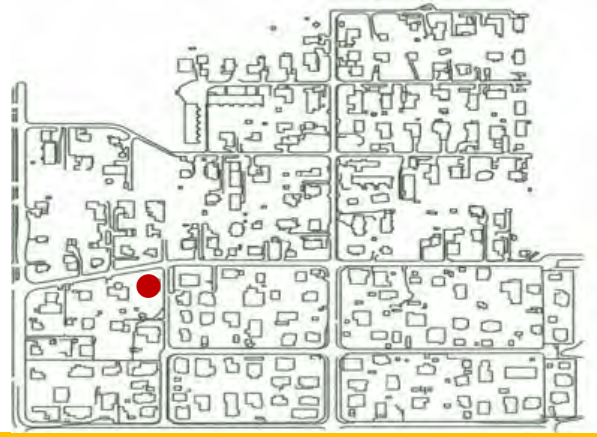

Kuva Arja Pihlajisto

Alkujaan Törnblomin, sitten Toivion ja nykyisin Jukka Karhulan talo

Jääskeläntie 24 a

Jukka Karhula on ollut vuosien ajan Lintuvaaran aktiiveja, Lintuvaaran koulun rehtori, kunnallispoliitikko ja Espoon kaupunginvaltuutettu.

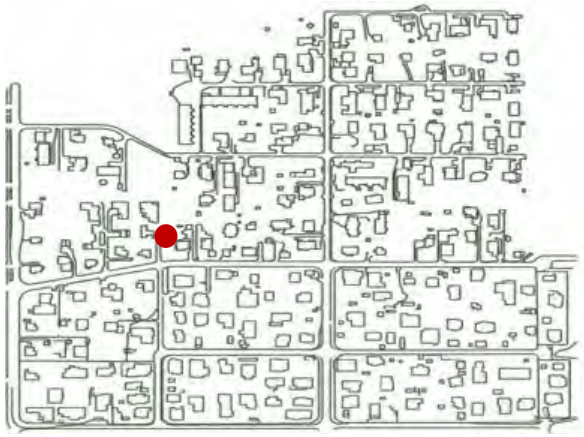

Kuva Arja Pihlajisto

Heinrichsen (purettu talo)
Jääskeläntie 25

Elisabet Heinrichsen osti tontin 1935. Harry Heinrichsen oli Suomalaisen Oopperan tenorisolisti 1932-1957.

Heinrichsenit harrastivat myös mehiläisenhoitoa.

Harry Heinrichsen

Hänen roolejaan olivat mm. ”Yakusidé” Madame Butterfly:ssa, sekä Boris Godunovin ”Heikkomielinen”.

Heirichsen esiintyi myös elokuvassa Aktivistit (1939) sekä sota-ajan viihdytyskiertueilla. Alakuva on Liinahamarista 1941, oikealla Liisa Tuomi ja George deGodzinsky, nuorin mies on Harry Heinrichsen.

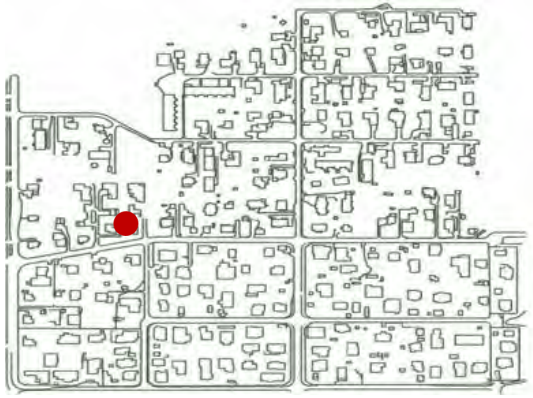
Harry Heinrichsen elokuvassa Aktivistit 1939
Kuva Elonet

Vileniuksen talo

Jääskeläntie 27

Leppävaaran karta-non palsta-aluetta.

Yksi tällä tie-osuudella säily-neestä viiden 1940-50-luvuilla valmistuneen talon komeasta rivistä.

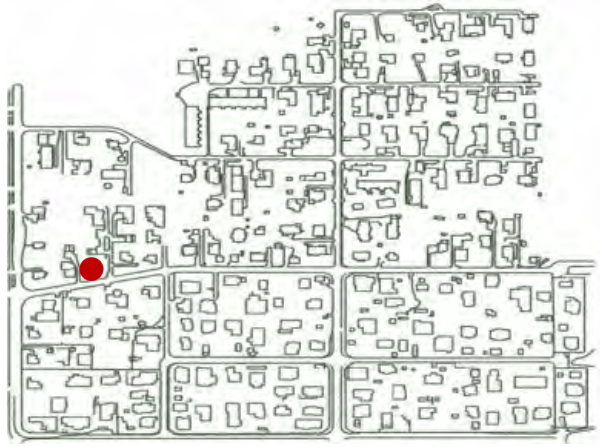
Kuva Markku Salmi

Yrjö ja Elvi Sievisen, nyt Virtasten talo

Jääskeläntie 29a

Sievisen veljekset rakensivat talonsa vierekkäisille palstoille Kuvassa talo on 1990-luvun kuosissaan.

Leppävaaran kartanon palstoitus-aluetta.

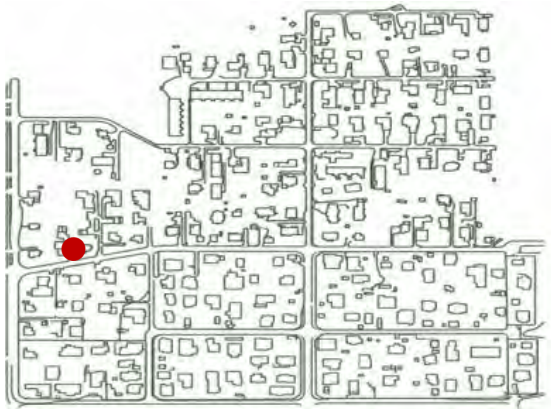
Kuva Joni Virtanen

Niilo Sievisen talo

Jääskeläntie 31a

Niilo ja Toini Sievänen sekä lapset Aila Pertti ja Mirja.

Yksi tällä tie-osuudella hyvin säilyneistä viidestä 1940-1950-luvun taloista.

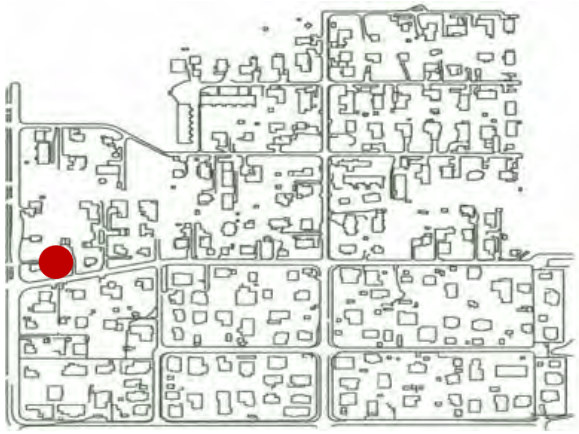
Kuva Markku Salmi

Peltosen talo

Jääskeläntie 33

Peltosen perhe:
Edvard ja Anni
ja poikansa Eero.

Peltosen vaari oli suutari, joka piti kellarissa verstastaan.

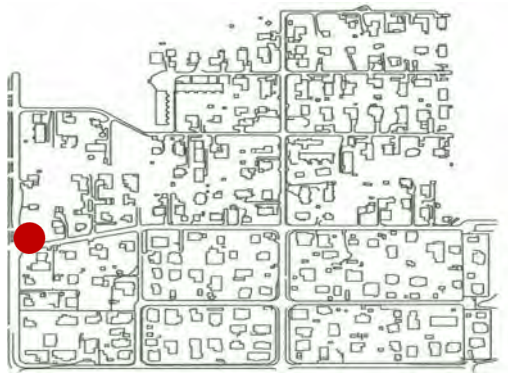

Pihlajiston talo

Jääskeläntie 35

Eino ja Ester Pihlajisto rakensivat 1940-luvun lopulla talon Jääskeläntien ja silloisen Hämeen-tien kulmaan.

Lapsista Tarja ja Arja asuvat palstalla edelleen.

Kuva Markku Salmi